

Bokföringsbrott och andra brott mot borgenärer

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens proposition 2004/05:69 Bokföringsbrott och andra brott mot borgenärer jämte en motion som väckts med anledning av propositionen samt en motion från den allmänna motions tiden år 2004.

I propositionen föreslås vissa förändringar av bestämmelserna om bokföringsbrott och andra brott mot borgenärer i 11 kap. brottsbalken. Bland annat föreslås att grovt bokföringsbrott ges en egen rubricering och att maximistraffet höjs från fyra till sex år. Även maximistraffet för ringa bokföringsbrott föreslås höjt, från böter till fängelse i högst sex månader. Vidare föreslås att uppsåtlig underlåtenhet av en gäldenär att medverka till att utländska tillgångar som ingår i en konkurs tillförs ett svenskt konkursbo kriminaliseras. Bestämmelserna om oredlighet och vårdslöshet mot borgenärer föreslås renodlade genom att bestämmelserna om uppsåtliga respektive grovt oaktsamma brott mot upplysningsplikten förs över till en särskild straffbestämmelse, försvårande av konkurs eller exekutiv förrättning. Regleringen av straffansvaret för brott mot upplysningsplikten i konkurs föreslås bli anpassad till Europakonventionen genom att en ansvarsfrihetsgrund införs för det fall att gäldenären vid konkurs haft rätt att vägra yttra sig och omständigheterna innebär en skälig ursäkt för honom eller henne.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2005.

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag och avslår motionerna. I ärendet finns två reservationer (m, c).

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll.....	4
Utskottets överväganden.....	6
Bokföringsbrott och andra brott mot borgenärer.....	6
Proportionalitet i straffskalor.....	7
Reservationer.....	8
1. Revidering av 11 kap. brottsbalken, punkt 2 (m).....	8
2. Proportionalitet i straffskalor, punkt 3 (c).....	8
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	10
Propositionen.....	10
Följdmotion.....	10
Motion från allmänna motionstiden hösten 2004.....	10
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag.....	11

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Lagförslagen

Riksdagen antar regeringens förslag till

- a) lag om ändring i brottsbalken,
- b) lag om ändring i konkurslagen (1987:672),
- c) lag om ändring i skuldsaneringslagen (1994:334), och
- d) lag om ändring i lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:69.

2. Revidering av 11 kap. brottsbalken

Riksdagen avslår motion 2004/05:Ju207.

Reservation 1 (m)

3. Proportionalitet i straffskalor

Riksdagen avslår motion 2004/05:Ju33.

Reservation 2 (c)

Stockholm den 12 april 2005

På justitieutskottets vägnar

Johan Pehrson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Johan Pehrson (fp), Britta Lejon (s), Rolf Olsson (v), Beatrice Ask (m), Lennart Nilsson (s), Helena Frisk (s), Peter Althin (kd), Elisebeht Markström (s), Jeppe Johnsson (m), Göran Norlander (s), Torkild Strandberg (fp), Johan Linander (c), Joe Frans (s), Cecilia Magnusson (m), Kerstin Andersson (s), Leif Björnlod (mp) och Christer Erlandsson (s).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Borgenärsbrottsutredningen presenterade i mars 1996 slutbetänkandet Borgenärsbrotten – en översyn av 11 kap. brottsbalken (SOU 1996:30).

Betänkandet har remissbehandlats. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Justitiedepartementet (dnr Ju1996/1648/L5).

Som ett led i den fortsatta beredningen av Borgenärsbrottsutredningens slutbetänkande beslutade chefen för Justitiedepartementet den 5 februari 2002 att uppdra åt en utredare att biträda departementet med en översyn av bokföringsbrottet med utgångspunkt i förslagen i betänkandet. Enligt uppdraget skulle, utöver de frågeställningar som Borgenärsbrottsutredningen hade behandlat, särskilt uppmärksammas eventuellt ytterligare behov av ändring till följd av den nya bokföringslagen (1999:1078) och utvecklingen i övrigt sedan betänkandet lades fram. Vidare skulle utredas om bestämmelsen om bokföringsbrott kan utformas så att den i större utsträckning kan förebygga ekonomisk brottslighet och så att det blir enklare att uppdaga och beivra bokföringsbrott. I det sammanhanget skulle det bl.a. övervägas om det finns anledning att se strängare på fall av bokföringsbrott som innebär att bokföringsskyldigheten har åsidosatts med avseende på affärstransaktioner som medverkat till att rörelsens ekonomiska ställning kraftigt försämrats. Utredaren överlämnade i november 2002 promemorian Bokföringsbrott och brott mot borgenärer (Ds 2002:57). Promemorian har remissbehandlats. En sammanställning av de remissyttrandena finns tillgänglig i Justitiedepartementet (dnr Ju2002/8647/L5).

Lagrådet har granskat regeringens förslag och därvid lämnat det utan erinran. Regeringens lagförslag återfinns i *bilaga 2*.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen läggs fram förslag som syftar till att underlätta utredning och lagföring av bokföringsbrott och andra brott mot borgenärer. Förslagen utgör ett led i regeringens handlingsplan mot den ekonomiska brottsligheten (skr. 2003/04:178) och markerar en strängare syn på åsidosättanden av bl.a. bokföringsskyldigheten.

I propositionen föreslås förändringar av bestämmelserna om bokföringsbrott och andra brott mot borgenärer i 11 kap. brottsbalken.

Grovt bokföringsbrott ges en egen rubricering. I lagtexten anges vilka omständigheter som skall beaktas vid bedömningen av om brottet är grovt. Dessa omständigheter är om åsidosättandet avsett mycket betydande belopp, om gärningsmannen använt falsk handling, om gärningen ingått som ett led i en brottslighet som utövats systematiskt eller om gärningen annars varit

av särskilt farlig art. Straffskalan för grovt respektive ringa bokföringsbrott skärps också. För grovt brott höjs maximistraftet från fyra till sex års fängelse och för ringa bokföringsbrott från böter till fängelse i högst sex månader.

Bestämmelsen om oredlighet mot borgenärer utvidgas. Uppsåtlig underlåtenhet av en gäldenär att, trots uppmaning av konkursförvaltaren, så långt möjligt medverka till att utländska tillgångar som ingår i konkursen tillförs ett svenskt konkursbo kriminaliseras. Det straffbara området begränsas emellertid till sådan passivitet som har ett otillbörligt syfte. Uppräkningen av omständigheter som skall beaktas vid bedömningen av om ett oredlighetsbrott är grovt kompletteras också med den omständigheten att gärningen varit av särskilt farlig art. Straffansvaret för försök till grov oredlighet mot borgenärer förtydligas.

Vidare förenklas och moderniseras straffbestämmelserna i syfte att underlätta tillämpningen. Bestämmelserna om oredlighet och vårdslöshet mot borgenärer renodlas genom att bestämmelserna om uppsåtliga respektive grovt oaktsamma brott mot upplysningsplikten förs över till en särskild straffbestämmelse, försvårande av konkurs eller exekutiv förrättning. Grova brott som begås uppsåtligen ges en egen rubricering, grovt försvårande av konkurs eller exekutiv förrättning. Bestämmelsen om mannamån mot borgenärer moderniseras och förtydligas också språkligt. Brottsrubriceringen mannamån mot borgenärer ändras till den mer beskrivande beteckningen otillbörligt gynnande av borgenär.

Regleringen av straffansvaret för brott mot upplysningsplikten i konkurs anpassas slutligen till Europakonventionen. En ansvarsfrihetsgrund införs för det fall att gäldenären vid konkurs haft rätt att vägra yttra sig och omständigheterna innebär en skälig ursäkt för honom eller henne. Vidare införs undantag från reglerna om straffansvar för brott mot upplysningsplikten vid konkurs, skuldsanering eller förhandling om offentligt ackord, om förtigandet eller uppgiften saknar betydelse för det som saken avser.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2005.

Utskottets överväganden

Bokföringsbrott och andra brott mot borgenärer

I propositionen föreslås förändringar av bestämmelserna om bokföringsbrott och andra brott mot borgenärer i 11 kap. brottsbalken. Förslagen innebär dels att det straffbara området utvidgas, dels att straffen skärps, dels att bestämmelserna förtydligas och moderniseras.

Som redovisas i propositionen har de brottsutredande myndigheterna alltsedan början av 1990-talet påtalat svårigheter med att utreda borgenärsbrott och lagföra misstänkta gärningsmän. Många gånger uppdrags borgenärsbrott i en obeståndssituation och ofta är dessa brottsmisstankar svårutredda eftersom bokföringen är bristfällig. Inte sällan är bristerna så stora att det blir svårt att alls bilda sig en uppfattning om hur den ekonomiska ställningen i företaget har varit. Det handlar bl.a. om vid vilken tidpunkt en obeståndssituation har uppstått. Eftersom obestånd är ett av de grundläggande rekvisiten för brott mot borgenärer kan i många fall straffrättsligt ansvar inte utkrävas beroende på bevissvårigheter.

Mot den nu angivna bakgrunden finns det enligt utskottet anledning i första hand att se allvarigare på vissa former av bokföringsbrott. Utskottet tänker här bl.a. på fall då bokföringen förstörts eller försumrats systematiskt för att dölja annan ekonomisk brottslighet, såsom skattebrott och brott mot borgenärer. Utskottet välkomnar alltså regeringens förslag. Utskottet anser således att den föreslagna nya brottsrubriceringen grovt bokföringsbrott, som också anger särskilda rekvisit för när brottet skall anses grovt, samt höjningen av maximistraffet för grovt bokföringsbrott utgör goda och nödvändiga verktyg i kampen mot grov ekonomisk brottslighet. Även den föreslagna höjningen av maximistraffet för ringa bokföringsbrott är motiverad, särskilt för fall av återkommande återfall i bokföringsbrott, ringa brott, och då en och samma person samtidigt står under åtal för bokföringsbrott i flera juridiska personer, när varje enskilt bokföringsbrott är att anse som ringa.

Utskottet ser också positivt på utvidgningen av straffbestämmelsen om oredlighet mot borgenärer till att även omfatta uppsåtlig underlåtenhet att av en gäldenär att så långt möjligt medverka till att utländska tillgångar som ingår i konkursen tillförs konkursboet. Det utgör enligt utskottets mening ett straffvärt beteende att inte medverka till att tillgångar i utlandet tillförs konkursboet, även om det endast innebär en passivitet från gäldenärens sida. Behovet av en sådan reglering torde vara särskilt stor för fall då egendomen förvaras i ett land utanför EU.

Utskottet anser att även övriga i propositionen föreslagna ändringar är påkallade och lämpligt avvägda.

Utskottet tillstyrker således regeringens lagförslag.

I motion Ju207 (m) begärs en revidering av 11 kap. brottsbalken med utgångspunkt i det utredningsbetänkande och den departementspromemoria som ligger till grund för regeringens förslag i detta ärende.

Utskottet konstaterar att motion Ju207 i huvudsak är tillgodosedd genom förslagen i propositionen. Motionen bör därför avslås av riksdagen.

Proportionalitet i straffskalor

I motion Ju33 (c) föreslås en översyn i syfte att säkerställa att straffskalor för olika brott står i proportion till varandra och bättre återspeglar det allmänna rättsmedvetandet. Motionärerna pekar bl.a. på att straffmaximum för grov oredlighet mot borgenärer, grovt försvårande av konkurs eller exekutiv förrättning och grovt bokföringsbrott, med förslagen i propositionen, kommer att vara lika högt som för bl.a. våldtäkt och grovt vållande till annans död.

Utskottet instämmer i vad motionärerna anför om att straffskalorna för olika brott bör spegla hur allvarligt samhället och dess medborgare ser på brottet. Vid reformering av olika straffbestämmelser tas också sådana hänsyn. Samtidigt vill utskottet poängtera att det kan vara vanskligt att alls göra generella jämförelser av allvarligheten i olika brottstyper såsom brott mot liv och hälsa, sexualbrott och borgenärsbrott. Det gäller särskilt om jämförelsen avser brott som kräver olika former av subjektiv täckning (oaktsamhet eller uppsåt).

Utskottet konstaterar vidare att de vida straffskalor som anges i olika straffbestämmelser erbjuder möjligheter till en nyanserad straffmätning. För mycket allvarliga brott föreskrivs i regel ett relativt högt minimistraff. Att som motionärerna jämföra straffmaximum för olika brott, men inte straffminimum, ger inte en fullständig bild. Domstolarna har i sin rättstillämpning att utgå från hela straffskalan vid bedömningen av en gärnings straffvärde. Som exempel ligger den föreslagna straffskalan för grovt bokföringsbrott på fängelse i mellan sex månader och sex år medan den för våldtäkt ligger på fängelse mellan två och sex år. Det innebär att påföljden för grovt bokföringsbrott ofta kan bli betydligt lindrigare än vad som är fallet med våldtäkt. I sammanhanget vill utskottet erinra om att straffvärdesbedömningen avseende varje enskild gärning, dvs. hur allvarligt man ser på en viss konkret gärning, naturligtvis alltid ankommer på domstolen. Utskottet är inte berett att ta initiativ till någon sådan större översyn av straffskalorna som motionärerna efterfrågar. I stället måste det vid varje tillfälle då förändringar av straffskalorna övervägs på ett visst område tas vederbörlig hänsyn till straffskalorna för andra brott.

Utskottet avstyrker bifall till motion Ju33.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Revidering av 11 kap. brottsbalken, punkt 2 (m)

av Beatrice Ask (m), Jeppe Johnsson (m) och Cecilia Magnusson (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om behovet av fortsatt beredning av Borgenärsbrottsutredningens slutbetänkande. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:Ju207.

Ställningstagande

Vi välkomnar den översyn som gjorts av 11 kap. brottsbalken. Vi står också bakom de förslag till lagändringar som lämnats i propositionen. Vi anser emellertid att mer av de förslag som lämnades i Borgenärsbrottsutredningens slutbetänkande (SOU 1996:30) borde ha genomförts. Vi saknar i propositionen det helhetsgrepp som utredaren tagit på problemen. Som exempel på sådant som vi saknar i propositionen kan nämnas utredarens förslag att en gäldenär skall kunna dömas för oredlighet mot borgenärer även i fall då det inte går att bevisa att denne varit på obestånd vid åtgärden, om svårigheten att styrka obestånd beror på ett åsidosättande av bokföringsskyldigheten.

Det får ankomma på regeringen att fortsätta beredningen i ärendet och återkomma till riksdagen med ytterligare förslag till ändringar i 11 kap. brottsbalken som bättre överensstämmer med utredarens förslag.

2. Proportionalitet i straffskalar, punkt 3 (c)

av Johan Linander (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om proportionalitet i straffskalar. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:Ju33.

Ställningstagande

Jag anser att straffskalorna för olika brott i för liten utsträckning avspeglar det allmänna rättsmedvetandet och att det inte råder tillräcklig proportionalitet i straffskalorna mellan olika typer av brott. Som exempel kan nämnas att maximistraffet för grovt bokföringsbrott genom den i detta ärende föreslagna ändringen kommer att vara lika högt som för t.ex. våldtäkt och grovt vållande till annans död. Enligt min uppfattning är vålds- och sexualbrott generellt sett betydligt allvarigare än ekonomiska brott.

Det är av stor vikt för allmänhetens förtroende för rättsväsendet och det straffrättsliga systemet att straffskalor och utdömda påföljder på ett bättre sätt följer den allmänna uppfattningen om olika gärningars straffvärde.

Det får ankomma på regeringen att tillsätta en utredning med uppdrag att göra en bred översyn av straffskalorna för olika typer av brott.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2004/05:69 Bokföringsbrott och andra brott mot borgenärer:

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i brottsbalken,
2. lag om ändring i konkurslagen (1987:672),
3. lag om ändring i skuldsaneringslagen (1994:334),
4. lag om ändring i lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion.

Följdmotion

2004/05:Ju33 av Johan Linander m.fl. (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om vikten av att sätta straffskalorna så att de står i proportion till övriga brott och att de på ett bättre sätt bör återspegla det allmänna rättsmedvetandet.

Motion från allmänna motionstiden hösten 2004

2004/05:Ju207 av Ulf Sjösten och Bertil Kjellberg (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om behovet av förändringar och preciseringar i 11 kap. brottsbalken.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i brottsbalken

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 1–6 och 8 §§ brottsbalken skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

1 §¹

Den som, när han är på obestånd eller när påtaglig fara föreligger för att han skall komma på obestånd, förstör eller genom gåva eller någon annan liknande åtgärd avhänder sig egendom av betydande värde, döms för oredlighet mot borgenärer till fängelse i högst två år. Detsamma skall gälla om någon genom sådant förfarande försätter sig på obestånd eller framkallar påtaglig fara för att han skall komma på obestånd.

Gäldenär, som vid skuldsanering enligt skuldsaneringslagen (1994:334), konkurs eller förhandling om offentligt ackord förtiger tillgång, uppgiver obefintlig skuld eller lämnar annan sådan oriktig uppgift, skall ock, om ej uppgiften rättas innan den beedigas eller eljest lägges till grund för förfarandet, dömas för oredlighet mot borgenärer. Detsamma skall gälla, om gäldenär i samband med annan exekutiv förrättning åberopar oriktig handling eller skenavtal och därigenom hindrar att erforderlig egendom genom förrättning tages i anspråk för att bereda borgenär betalning eller säkerhet.

Gäldenär som, då konkurs är förestående, ur riket bortför tillgång av betydande värde med uppsåt att hålla den undan konkursen, eller gäldenär som i konkurs undandrar eller undanhåller konkursförvaltningen tillgång, döms likaledes för oredlighet mot borgenärer.

För oredlighet mot borgenärer döms också en gäldenär som, då konkurs är förestående, ur riket bortför tillgång av betydande värde med uppsåt att hålla den undan konkursen, eller gäldenär som i konkurs undandrar eller undanhåller konkursförvaltningen tillgång. Detsamma skall gälla, om en gäldenär i otillbörligt syfte underlåter att, så långt möjligt, medverka till att tillgång i utlandet som ingår i konkursen ställs till konkursförvaltningens förfogande, trots att konkursförvaltaren uppmanat gäldenären att medverka.

Om brottet är grovt, döms för grov oredlighet mot borgenärer till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömande av om brottet är grovt skall särskilt beaktas om gärningsmannen beedigat oriktig uppgift eller använt falsk handling eller vilseledande bokföring eller om brottet varit av betydande omfattning eller om gärningen annars varit av särskilt farlig art.

¹ Senaste lydelse 1994:335.

2 §²

Är brott som i 1 § sägs att anse som grovt, skall för grov oredlighet mot borgenärer dömas till fängelse, lägst sex månader och högst sex år.

Vid bedömande huruvida brottet är grovt skall särskilt beaktas, om gärningsmannen beedigat oriktig uppgift eller begagnat falsk handling eller vilseledande bokföring eller om brottet varit av betydande omfattning.

En gäldenär som vid konkurs, skuldsanering enligt skuldsaneringslagen (1994:334) eller förhandling om offentligt ackord uppsåtligen eller av grov oaktsamhet förtiger tillgång, uppger obefintlig skuld eller lämnar annan sådan oriktig uppgift, döms, om uppgiften inte rättas innan den beedigas eller annars läggs till grund för förfarandet, för försvårande av konkurs eller exekutiv förrättning till fängelse i högst två år.

För försvårande av exekutiv förrättning döms också en gäldenär som i samband med annan exekutiv förrättning uppsåtligen åberopar oriktig handling eller skenavtal och därigenom hindrar att erforderlig egendom genom förrättningen tas i anspråk för att bereda borgenär betalning eller säkerhet.

Om ett förtigande eller en oriktig uppgift enligt första stycket är utan betydelse för saken, eller om gäldenären vid konkurs hade rätt att vägra yttra sig och omständigheterna innebär en skälig ursäkt för honom eller henne, skall han eller hon inte dömas till ansvar.

Om ett brott som avses i denna paragraf har begåtts uppsåtligen och är grovt, döms för grovt försvårande av konkurs eller exekutiv förrättning till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömande av om brottet är grovt skall särskilt beaktas om gärningsmannen beedigat oriktig uppgift eller använt falsk handling eller vilseledande bokföring eller om brottet varit av betydande omfattning.

3 §³

Den som, när han är på obestånd eller när påtaglig fara föreligger för att han skall komma på obestånd, fortsätter rörelse under förbrukande av avsevärda medel utan motsvarande nytta för rörelsen eller lever slösaktigt eller inlåter sig på äventyrligt företag eller lättsinnig ansvarsförbindelse eller vidtar annan sådan åtgärd och därigenom uppsåtligen eller av grov oaktsamhet försämrar sin förmögenhetsställning i avsevärd mån, döms för *vårdslöshet mot borgenärer* till fängelse i högst två år. Vad som nu sagts skall gälla även om gärningsmannen inte insåg men hade skälig anledning anta att han var på obestånd eller att påtaglig fara förelåg för att han skulle komma på obestånd.

Gäldenär, som vid skuldsanering enligt skuldsaneringslagen (1994:334), konkurs eller förhandling om offentligt ackord av grov oaktsamhet förtiger tillgång, uppgiver obefintlig skuld eller lämnar annan sådan oriktig uppgift, dömes likaledes, om ej uppgiften rättas innan den beedigas eller eljest lägges till grund för förfarandet, för vårdslöshet mot borgenärer.

4 §⁴

Den som, då han är på obestånd, gynnar viss borgenär genom att betala skuld som *ej* är förfallen, betala med annat än sedvanliga betalningsmedel eller överlämna säkerhet som *ej* var betingad vid skuldens tillkomst eller genom att vidta annan sådan åtgärd, döms, om åtgärden medför påtaglig fara för att *andra borgenärs* rätt skall förringas avsevärt, för *mannamån mot borgenärer* till fängelse i högst två år. Detsamma skall gälla om någon som är på obestånd i otillbörligt syfte gynnar viss borgenär på annat sätt än som nyss sagts och detta medför påtaglig fara för att *andra borgenärs* rätt skall förringas avsevärt.

Den som, då han *eller hon* är på obestånd, gynnar *en* viss borgenär genom att betala skuld som *inte* är förfallen, betala med annat än sedvanliga betalningsmedel eller överlämna säkerhet som *inte* var betingad vid skuldens tillkomst eller genom att vidta annan sådan åtgärd, döms, om åtgärden medför påtaglig fara för att *en annan borgenärs* rätt skall förringas avsevärt, för *otillbörligt gynnande av borgenär* till fängelse i högst två år. Detsamma skall gälla, om någon som är på obestånd i otillbörligt syfte gynnar *en* viss borgenär på annat sätt än som nyss sagts och detta medför påtaglig fara för att *en annan borgenärs* rätt skall förringas avsevärt.

³ Senaste lydelse 1994:335.

⁴ Senaste lydelse 1986:43.

Gäldenär, som för att främja ackord *hemligen* lämnar eller utlovar betalning eller annan förmån, dömes ock för *mannamån mot borgenärer*.

En gäldenär, som för att främja ackord *i hemlighet* lämnar eller utlovar betalning eller annan förmån, döms också för *otillbörligt gynnande av borgenär*.

5 §⁵

Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet åsidosätter bokföringskyldighet enligt bokföringslagen (1999:1078) genom att underlåta att bokföra affärshändelser eller bevara räkenskapsinformation eller genom att lämna oriktiga uppgifter i bokföringen eller på annat sätt, döms, om rörelsens förlopp, ekonomiska resultat eller ställning till följd härav inte kan i huvudsak bedömas med ledning av bokföringen, för *bokföringsbrott* till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter. *Är brottet grovt döms till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år.*

Första stycket gäller inte om bokföringsskyldigheten avser en juridisk person som anges i 2 kap. 2 § bokföringslagen och som inte bedriver näringsverksamhet.

Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet åsidosätter bokföringskyldighet enligt bokföringslagen (1999:1078) genom att underlåta att bokföra affärshändelser eller bevara räkenskapsinformation eller genom att lämna oriktiga uppgifter i bokföringen eller på annat sätt, döms, om rörelsens förlopp, ekonomiska resultat eller ställning till följd härav inte kan i huvudsak bedömas med ledning av bokföringen, för *bokföringsbrott* till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter *eller fängelse i högst sex månader.*

Om brottet är grovt, döms för grovt bokföringsbrott till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömande av om brottet är grovt skall särskilt beaktas om åsidosättandet avsett mycket betydande belopp eller om gärningsmannen använt falsk handling eller om gärningen ingått som ett led i en brottslighet som utövats systematiskt eller om gärningen annars varit av särskilt farlig art.

Första och andra styckena gäller inte om bokföringsskyldigheten avser en juridisk person som anges i 2 kap. 2 § bokföringslagen och som inte bedriver näringsverksamhet.

6 §⁶

För försök till oredlighet mot borgenärer enligt 1 § första stycket eller försök till sådan oredlighet enligt 1 § tredje stycket som innebär att tillgång bortförs ur riket

För försök till oredlighet mot borgenärer enligt 1 § första stycket eller försök till sådan oredlighet enligt 1 § andra stycket som innebär att tillgång bortförs ur riket

⁵ Senaste lydelse 1999:1081.

⁶ Senaste lydelse 1986:43.

döms till ansvar enligt vad som föreskrivs i 23 kap.

döms till ansvar enligt vad som föreskrivs i 23 kap. *Detsamma gäller i fall då sådant brott som nu har angetts skall bedömas som grov oredlighet mot borgenärer.*

8 §⁷

Vårdslöshet mot borgenärer *enligt 3 § första stycket* må åtalas av åklagare endast om åtal *finnes* påkallat *ur* allmän synpunkt.

Vårdslöshet mot borgenärer *får* åtalas av åklagare endast om åtal *är* påkallat *från* allmän synpunkt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005.

⁷ Senaste lydelse 1982:150.

2 Förslag till lag om ändring i konkurslagen (1987:672)

Härigenom föreskrivs att 12 kap. 28 § konkurslagen (1987:672) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 kap.

28 §

På ansökan av en borgenär vars fordran omfattas av ackordet kan rätten förklara att den eftergift som genom ackordet har medgetts gäldenären förfaller, om gäldenären

1. har gjort sig skyldig till oredlighet mot borgenärer eller i hemlighet har gynnat någon borgenär i syfte att inverka på ackordsfrågan,

2. åsidosätter vad som åligger honom enligt 26 § andra stycket eller

3. på något annat sätt uppenbart försummar sina åtaganden enligt ackordet.

På ansökan av en borgenär vars fordran omfattas av ackordet kan rätten förklara att den eftergift som genom ackordet har medgetts gäldenären förfaller, om

1. gäldenären

a) har gjort sig skyldig till oredlighet mot borgenärer,

b) har gjort sig skyldig till uppsåtligt försvårande av konkurs eller exekutiv förrättning, eller

c) i hemlighet har gynnat någon borgenär i syfte att inverka på ackordsfrågan,

2. gäldenären har åsidosatt vad som åligger honom enligt 26 § andra stycket, eller

3. gäldenären på något annat sätt uppenbart har försummat sina åtaganden enligt ackordet.

Förlikning är inte tillåten i en fråga som avses i första stycket.

Även om den eftergift som har medgetts gäldenären förklaras förfallen, får borgenärerna göra ackordet i övrigt gällande mot gäldenären eller mot den som har gått i borgen för ackordet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005.

3 Förslag till lag om ändring i skuldsaneringslagen (1994:334)

Härigenom föreskrivs att 27 § skuldsaneringslagen (1994:334) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

27 §⁸

På ansökan av en borgenär vars fordran omfattas av ett beslut om skuldsanering enligt denna lag kan en tingsrätt som avses i 21 § upphäva eller, i fall som avses i 5, ändra beslutet om

1. gäldenären har gjort sig skyldig till oredlighet mot borgenärer eller i hemlighet gynnat någon borgenär för att inverka på skuldsaneringsfrågans avgörande,

1. gäldenären
a) har gjort sig skyldig till oredlighet mot borgenärer,
b) har gjort sig skyldig till uppsåtligt försvårande av konkurs eller exekutiv förrättning, eller
c) i hemlighet har gynnat någon borgenär för att inverka på skuldsaneringsfrågans avgörande,

2. gäldenären i sin ansökan om skuldsanering eller annars under ärendets handläggning medvetet har lämnat oriktiga uppgifter till men för borgenären,

3. gäldenären lämnat oriktig uppgift till ledning för myndighets beslut i fråga om skatt eller avgift som omfattas av skuldsaneringen eller underlåtit att lämna uppgift trots att han är uppgiftsskyldig och den oriktiga uppgiften eller underlåtenheten medfört att ett beslut blivit felaktigt eller inte fattats,

4. gäldenären inte följer betalningsplanen, såvida avvikelserna inte är ringa eller

5. gäldenärens ekonomiska förhållanden väsentligen förbättrats efter skuldsaneringen.

I fall som avses i första stycket 5 skall ansökan ges in inom fem år från dagen för skuldsaneringen. Om betalningsplanen löper under längre tid gäller i stället den tiden.

Innan rätten prövar borgenärens ansökan skall gäldenären och de borgenärer som avses i 19 § höras. I övrigt gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden för handläggningen.

Upphävs ett beslut om skuldsanering, blir en borgen eller annan säkerhet som tredje man har ställt för betalning av belopp som avses i 8 § första stycket 3 ogiltig, om inte tredje mannen kände till eller borde känt till de i 27 § första stycket 1 angivna omständigheterna eller medverkade till att gäldenären åsidosatt sina förpliktelser enligt 27 § första stycket 2.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005.

⁸ Senaste lydelse 1996:267.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 27 § lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

27 §

På ansökan av en borgenär vars fordran omfattas av ackordet kan rätten förklara att den eftergift som genom ackordet har medgetts gäldenären har förfallit, om *gäldenären har*

1. *gjort sig skyldig till oredlighet mot borgenärer eller i hemlighet har gynnat någon borgenär för att inverka på ackordsfrågans avgörande,*

2. åsidosatt vad som åligger honom enligt 26 § andra stycket eller

3. på något annat sätt uppenbart försummat sina åtaganden enligt ackordet.

På ansökan av en borgenär vars fordran omfattas av ackordet kan rätten förklara att den eftergift som genom ackordet har medgetts gäldenären har förfallit, om

1. *gäldenären*

a) *har gjort sig skyldig till oredlighet mot borgenärer,*

b) *har gjort sig skyldig till uppsåtligt försvårande av konkurs eller exekutiv förrättning, eller*

c) *i hemlighet har gynnat någon borgenär för att inverka på ackordsfrågans avgörande,*

2. *gäldenären har åsidosatt vad som åligger honom enligt 26 § andra stycket, eller*

3. *gäldenären på något annat sätt uppenbart har försummat sina åtaganden enligt ackordet.*

Förlikning är inte tillåten i en fråga som avses i första stycket.

Även om den eftergift som har medgetts gäldenären förklarats förfallen, får borgenärerna göra ackordet i övrigt gällande mot gäldenären eller mot den som har gått i borgen för ackordet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005.